

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogyvmegeyi községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke

BERCSÉNYI JÓZSEF

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Felcéló szerkesztő

BERKOVITS REZSŐ

Kiadótulajdonos

BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K

félévre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér

Megjelen vasárnap

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 november 8.

47. szám

Nehéz idők, — nehéz feladatok.*

Nehéz, válságos idők szakadnak vállainkra! A vajdud történelem méhéből, mint Zeus fejből Pallas-Athene, egy esthajnalon teljes fegyverzetben pattant tűzhelyünk elé a világháború félelmes alakja, nyomában a kíséretét képező válságok és szenvedések minden ördöge.

De nem talált bennünket készületlenül. Mert míg egyrésztől katonáink izzó lelkesedéssel, dicső történelmünkben merített, nagy eleink példája által megszabott rettenthetetlen bátorsággal és harcok kedvvel sereglettek a kibontott harci zászlók alá, hogy az alattomos, rablásra éhes ellenséget, mely vértel szertett hazánkra nyujtotta ki gaz karmait, megsemmisítsék; más oldalról a kir. kormány és a gondjaira bízott nagy érdekek védelmében és kötelességtudásban feladata magaslátán álló közigazgatási szervezet; a nagy idők szavát megértő társadalom áldozatkész támogatása mellett, nem kisebb elszántsággal és tettvággyal szállott síkra, hogy a háború suite-jét képező, felénk vigyorgó rémeket elűzze, az itthonmaradottak homlokáról a gondot, szemükből a könnyet letörölje, a fájdalmat enyhítse, a gazdasági élet rendjét és a harcosok erkölcsi erejét megóvja és fentartsa.

Törvényhozásunk és kormányunk nagy előrelátással és bölcseséggel alkotta meg azokat a törvényeket és rendeleteket, amelyekre támaszkodva, a feladatok megoldásául, a teljes siker tudatával, szikla-szilárdan állhatunk meg helyünkön és jogos bizalommal vehetjük fel a harcot az egész vonalon.

Most, a veszedelem harmadik hónapjában, amikor a munkát és annak eredményeit szemlélhetjük, kétségtelenül megállapítható, hogy csak úgy mint békeben, a válságos idők agendái is a helyi hatóságokra nehezdednek és hogy a közigazgatási és társadalmi tevékenység tápláló erejének biztosítása, sikerének kulcsa, legnagyobb részben a jegyzői irodákban van.

Az eddigi és a jövőbeni teendők gerincét, melyhez ezer szállal kapcsolódik az életviszonyok által komplikált feladatok tömkelege, a hadrakelt katonák mozgósítása, az itthonmaradott családok segélyezése, a járványok elleni védekezés, a moratorium folytán előállott közigazgatási nehézségek enyhítése, a társadalmi tevékenység szervezése, lelkesedésének, áldozatkészségének ébrentartása és a tömegek hitének, bizalmának fentartása képezik.

E feladatok gyors, célravezető és okos megoldásától függ: állami és nemzeti létünk, a térképről való letöröltetésünk, vagy dicsőséges történelmünknek egy új, boldog évezreddel leendő tovább folyása.

Mindenkinek összes képességét, tehetségét és a páratlanul szép, legendás fényű magyar történelemből tanult lelkesedést és bizalmat kell belevinni a harcba, de legfőképpen azoknak, akiket sorsuk a dolgok intézésének élére vagy rudja mellé állított.

E küzdelemben hatalmas tényező a magyar községi és körjegyzői kar, amelynek befolyása és vezetése alatt a magyar állampolgárok milliói állanak és akiknek egyénisége, hazafisága és munkája — milliók sorsára elhatározó befolyást gyakorol.

Oroszlánrész jut tehát e küzdelemből a jegyzőknek, akiknek hazafias buzgóságán, odaadásán, erélyén, szociális érzékén, helyi- és emberismeretén, figyelő, körültekintő, tapintatos, de határozott intézkedésén fordul meg legnagyobb részét az összes állami és társadalmi tevékenység sikere.

A ma adott helyzetben különösen fontos a kolera elleni óvintézkedéseknek a lehető legnagyobb szigorúsággal, pontossággal, elmozdítást nem tűrő módon leendő végrehajtása.

A közönséget anélkül, hogy megriasztanánk, a fenyegető veszély nagyságáról győzzük meg. A járvány netalán elterjedése most nemzeti katasztrófa lehet. Ahol a meggyőzés nem használ, ott a rendelkezések kérlelhetetlen szigorúsággal — a leghatározottabb büntetés kieszakozásával fogantossítsuk. A legsebekélyebb elmozdítás vagy elkedvetlenedés végzetes lehet. Semmitől sem szabad visszariadnunk, hogy amit tapasztalat és tudomány a veszedelem elhárítására és megszüntetésére jónak, célszerűnek talál, még ha kicsinyes-

*Megjelent a Községi Közlöny 43. számában

nek vagy rendes életviszonyok között kivihetetlennek látszik is, — megvalósítsuk.

Rendkívüli figyelmet és körültekintést igényel a hadbavonultak itthon maradt családtagjainak segélyezése körüli eljárás.

A kir. kormány csaknem az első órákban páratlan és kellőképp alig méltányolható rendelkezéseket tett, hogy a harcosok lelkierőjét ne csökkentse az itthonhagyott család megélhetésének gondja. Ugy, hogy dacára a nem épen kedvező sőt egyes vidékeken határozottan rossz gazdasági viszonyoknak, elmondhatjuk, hogy ezeknek leromlasztó hatása sehol sem érezhető. Az anyagi gond, a nyomor könnyet sehol sem fakaszt.

Amde épen ezért a legsúlyosabb erkölcsi, sőt a vonatkozó rendelet szerint teljes anyagi felelősség is hárul azokra, akiknek véleményétől függ a sok millióra menő segélyek kiadása.

Hogy ezek a segélyek valóban csak a hadbavonult családok vagy családtag kereső erejét pótolják, hogy csak azok részesüljenek benne, akiknek létentartása a hadbavonult munkájától függ, szóval, hogy az ekként is óriási áldozat mellett még jogosulatlan és fölösleges t her is ne nehezdedjen az államkincstárra, hogy tehát az igények és áldozatkészség helyes és igazságos egyensúlya biztosítható, kevés kivétellel ismét a jegyzői kar helytállásán fordul meg.

A mi tanácsaink és megértő, kiegyenlítő közreműködésünk hivatott, nagyon sok esetben a moratorium folytán függőben maradt jogügyletek és kötelemből folyó súlyos következményeket enyhíteni vagy méltányos teljesítésüket vágá felbontásukat lehetővé tenni.

A mi kötelességünk szembeszállni a kishitűekkel vagy épen rosszakaratuakkal, akik haszontalan szöbeszédűekkel és a veszélyek idején rendszerint megbízott pletykálkodási hajlandósággal, szinte hivatászerűen foglalkoznak vészhirek terjesztésével.

Hála Istennek az igazság meggyőző erejével szállhatunk szembe a „hir-komitácsik”-kal! És bizonyára sikert is érünk el, ha a javíthatatlan bujtogatókat, minden elmozdítás nélkül hívőrsre tételjük.

Bizalmunk Istenben, a saját és dicső szövetségeseink erejében, csak győzelmet hozhat számunkra, de ha a harci szerencse epizódसरűleg, ami ily szédítő nagy harcra szinte elkerülhetetlen, egy-egy időre fegyvercinktől elfordulna: helyünkön mint rettenthetetlen őrszemek annál inkább álljunk meg, hogy közönségünkkel a hit, a bizalom; az erkölcsi erő fentartása, egy pillanatra se szenvedjen csorbát.

A rendes folyó munka mellett, szinte elviselhetetlennek látszik ennek a hatalmas, felelősségteljes munkakörnek ellátása és tényleg annál súlyosabb, mert kartársaink és munkatársaink nagyrésze szintén hadiszolgálatot teljesít, tehát megfogyatkozott munkaerővel kell a sokszorosan megnövekedett teendőket ellátni. De a történelem e viharában kötelesség teljesítésen nem maradhat!

Rá kell érünk arra is, hogy az eseményeket, — a végrehajtás mozzanatait — és az eredményeket kritikai szemmel vizsgáljuk, hogy e nagy időkben tapasztalatokat, megfigyeléseket gyűjtünk, mert azokat hivatásunk minél tökéletesebb teljesítése érdekében, a jövőbeni békés építőmunkában fel kell használnunk.

Ha már nem multhatott el tőlünk e keserű pohár, úgy kiváló alkalomnak kell tartanunk e nehéz időket, melyben újlag, hathatósan igazolhatjuk, hogy méltók vagyunk arra a helyre, melyet nemzetünk szolgálatában, hosszú évtizedek békés munkájával magunknak kiküzdöttünk.

A kötelességteljesítésben — farsztó, nehéz munkával és nem lankadó ambícióval megszerzett iskolázottságunk kezekedik arról, hogy szívünk és vállunk elég erős e nagy erőpróbarára!

Ez a világháború nagyarányú átalakulást szül és gyógyulást hoz nemzeti és politikai életünk egész mezején. A nemzeti és társadalmi feladatok, a politikai célok, a gazdasági, a kulturális és erkölcsi élet ideológiája módosulni kényszerül.

Egy szép, erőteljes, termékeny új korba, tisztultabb felfogás légkörébe lépünk, amelyben hatalmas arányú építőmunka vár reánk. Ott dől el a mi sorsunk is!

Rajtunk áll, hogy ezt a jövőt bizalommal várhassuk.

Most fektethetjük le a lépcsőt, mely célunkhoz emel.

Ebben a munkában a kötelességtudáson és hazaszereteten kívül, lobogjon keblünkben a saját jövőnk kiepítésének szent lelkesedése és hasson át bennünket a nemzeti létért való küzdelemből ránk háruló munkáért járó nagy felelősség érzete!

Rónay Béla járszkiséri jegyző

Társadalmunk és a háború.

A jelennek ezernyi teendője sorompóba szólította társadalmunk jó érzésű tagjait is, hogy hazafias kötelesség, a szeretet és irgalom munkájából kivegyék részüket. Érző szíve megmozdult; a szeretet szavával s segítő jobbival sietett támogatására már a háború első napjaiban azoknak, kiket a családfenntartó b vonulása a nélkülözésekbe, nyomorba döntött, hogy addig is, míg az államhatalom támogatására állott, a legszükségesebbekkel elláttassanak. De részt kértek Kula község nemes szívű hölgyei abból a munkából is, amely reájok a harcra érettségűnk küzdő, tájékozott sebekkel visszatérő testvéreink gondos ápolásában s ellátásában várakozik. S hogy jó áterzéssel töltsék be hölgyeink nemes tisztúkat, bizonyíték az elismerésnek ama megnyilatkozása, amelyet Szmeccsányi György orsz. képviselő, a katonai Vörös Kereszt Egylet főmegbízottja, t. hó 1-en történt látogatása alkalmával a kíséretében levő dr. Buday Pálné, dr. Schneider Károly fiókegyesületi elnökök és dr. Holländer Dávid, a kórház orvosa előtt kifejezésre juttatott. Az elragadtatás és meleg elismerés őszinte megnyilatkozásának bizonyítékul szolgált a körtermekben, a konyhákban tapasztalt rend, tisztaság, a szeretetteljes, gondos ápolás és kitünő ellátás, amelyben a sebesülteknek részük van. Talán tökéletesebb berendezésű ilyenmő kórház több áll a hadvezetőség rendelkezésére, hanem ahol lelkiismeretesebb, szeretetteljesebb elbánásban részesülnek — alig.

Jól esik a léleknek, midőn végigsétálva a körtermeken, látja az ágyakban, vagy az asztal körül elhelyezkedő s nagyszerűen gondozott, minden jóval ellátott sebesülteket, kik újságot olvasva, kártyáztatva, társalogva pihenik ki a harcok fáradalmait, szerzik vissza megfogyatkozott erőiket s egészségüket.

A sebesültek körül vöröskeresztes uraszonyok és úrlányok sűrűnek-torognak; békés, barátságos, kedves millió s mindez azt a célt szolgálja, hogy a harc tériái által megmarcangolt testvéreinket szeretettel s gyöngédséggel kárpótolja, gyógyítsa. Alább közöljük azon nemesszívű hölgyek nevsorát, akik áldásos munkájukat sebesülteink körül kifejtik.

A kórház "A" osztályának 1 sz. termében: dr. Ormay Kálmáné, Kugler Béláné, Fürst Adolfiné, Sinay Mancsi, Pravadovski Margit.

2 sz. termében: dr. Holländer Dávidné, dr. Buday Pálné, dr. König Sománé, Buday Piroška, Podola Etelka, Fetter Paula, Andráska Irén.

3 sz. termében: öz. Szakácsy Sándorné, dr. Stiefelmeyer Károlyné, Berkovits Rezsőné, Fárbaš Katica, Fárbaš Mariska, Kirilovits Anikica és Olga.

A "C" osztály 1. és 2. termében: Váradi Gyulané, Fejős Mariska, Szabadka Emy, Polich Kátó, Varga Károlyné, Abel Magdolna.

A közel jövőben érkező sebesültek a beteg állományt növelve a kórház C és B osztályában nyernek elhelyezést s alkalom adódik, hogy ez osztályokban beosztott hölgyek áldásos munkájukat szintén kifejtessék.

Az élelmezés nagy gondjában Kugler Béláné, dr. Kurec Henrikné és Milla Mariska osztozkodnak. Az a körültekintő gondosság, amelylyel tisztókat betöltik, a legnagyobb elismerés hangját szólaltatja meg. Polgárságunk áldozatkészsége a rak-tárhelyiséget sok hasznos, szükséges jóval tölti meg s ezen naponként érkező adományoknak számotartása sok szabad idejüktől fosztja meg a hölgyeket. Lelkes munkatársuk dr. Strasser Miksa, aki itt is, nemkülönben az adminisztratív ügyek vitelével az egyesületnek megbecsülhetlen szolgálatot teljesít.

Ma minden gazdasági, kulturális, erkölcsi erőnek kötelessége, hogy ebben a nagy erőpró-bában összefogva megkönnyítse, elősegítse fegyveres erőnknek minél előbb való diadalát. Akik ezen munkából kivonják magukat, akik a békés időkben összegyűjtött vagyonukon hideg szívvel gubbasztva meg fölöslegükből sem áldoznak, azok nem érthetik át ama élethalálharcot, amely a csatatereken dől, amelyek talán országok lételének, vagy elmúlásának eldöntői ...

T.

Háborúba vonult katonák részére hósapkák, haskötők, csuklóvédő, térd- és lábszármelegítők nagyválasztékban

KARDOS J. cégnél, Kulán

Hirek

Zombor. A Bácsbodrog vármegyei Vörös Kereszt zombori hadikórházát mult vasárnap d.e. nyitották meg, nagy és előkelő közönség részvételével. Az új kórházat, amely a Bácsbodrogvármegyei Gazdasági Egyesület zombori palotájában 50 ágyra mintaszerű berendezéssel van felszerelve, Scultety Ferenc alispán, mint a vármegyei Vörös Kereszt választmányának elnöke szép alkalmi beszéddel nyitotta meg. A jelen volt közönség azután megszemlélte a kórház páratlanul szép berendezését. Összesen 5 betegszoba van a kórházban: egy 20 ágyas, egy 12 ágyas, egy 7 ágyas, egy 6 ágyas és egy 5 ágyas. Van továbbá egy tágas nagyterem társalgónak, van külön helyiség a betegápolóknak, fürdőszoba, műtőhelyiség, nagy ebédlő, élelőkamra és konyha. Az ápolást két fellegadott hivatásos ápolónő és egész sereg úrnő fogja végezni. Igazgató orvos dr. Wolheim József.

Külföldi. Öfelsége Emánuel Győző szabadkai kir. törvénytörvénybíró, ítélőtáblai bírónak, nyugalmába vonulása alkalmával a Ferenc József rend tiszti keresztjét adományozta.

Titel. A Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt Egylet számára a titeli vöröskereszt ökögylet az egész járásban gyűjtést rendezett. A gyűjtés 20733.21 Kt eredményezett. Községek szerint a következő összegek gyűjtettek: Alsókaból 722.84, Dunagárdony 420.30, Felsőkaból 767, Katy 2522.18, Mozsor 3200.70, Sajkáslak 1364.50, Sajkásszentiván 3213.60, Tiszakálmánfalva 920.60, Titel 4588.70 K.

Hány orvos és tanító vonult be Bácskából? Vármegyének összesen 134 hatósági orvosa van, 93 községi, 21 kör, 13 járási és 7 városi tisztviselő orvosa, ezekből azonban 26 bevonult, 18 állás üres és 4 orvos beteg, tehát szolgálatban van 89; 45 orvos hiányzik, azaz a hatósági orvosoknak csak 66 százaléka teljesít jelenleg szolgálatot. Ezen számokba a magánorvosok nincsenek belevetve. A tanítók közül Bácskában katonai szolgálatra 32 állami és 205 nem állami, vagyis összesen 237 tanító hivatott be.

A kulai polg. leányiskola a katonáknak. Leányiskolánk növendékei 30 hósapkát, 5 pár térdmelegítőt, 10 pár érmelegítőt kötöttek, amit az igazgatóság a központi hadsegélyző hivatalnak felküldött.

A kulai pótvásár e hó 8-án lesz megtartva. Mint halljuk, a bérlőség a tiszta jövedelmet a kulai Vörös Kereszt Egyletnek adományozza.

Áthelyezés. Kula r. kath. hitközségének volt és közbesüllesnek örvendő id. adminisztrátorát, Pótz György káplánt, az érseki hatóság Hajósa helyezte át. Helyébe Pinz N. jön Kulára kápláni minőségben.

Tüzeset. Mult kedden d.u. 1 órakor ismeretlen okból kigyúlt özv. Vuity Milicának Kulán a Nagy Lajos-utcában levő háza és leégett. Tűzoltóink, dacára a távolságnak és hozzáférhetetlenségnek, idejében érkeztek és a tűz továbbterjedését megakadályozták, pedig az égő ház végében és mellette a szomszédoknál is sok szalma áll behordva. A berendezésben kár nem esett, mert mindent kihordták a szobákból.

Adományok. A Vöröskereszt Egylet kulai fiókjának okt. 31-től nov. 5-ig a következők vittek adományokat a sebesültek számára:

Gerber Ferenc, Margusity Józsefné, Lackó Istvánné, Mutsch Adámné, Fejős Nándorné, Vigh Andrásné, Kuci Miklósné, Szegedi Józsefné, Beck Jakab, Smidt Ferenc, Szukola Martonné, Lenc Jánosné, Futó Mihály, Kanyó Istvánné, B. Ilint Tere, Fejős Mariska, Sovjanski Giso, Polich és Varga, idős Horvát Mihályné, Katatics József, Puhálak Józsefné, Dvorzák Lajosné, Abel Vendéline, Fejős István, Köröcsy Andrásné, Blantz Mihályné, Köröcsy Antal, Procsi N., Fárba József, Bauer János, Fürstner Istvánné, Trebitscher K. roly, Polich Simon, Deutsch Ignác, Blaskó Katalin, Egert N., Hahn Péter, Jung János, Győre J. zsel, Jorkov Gyuró, Peci József, Riesz Rozália, Krstonosy Dána, Zwipp Ferenc, Vilbor Anica, Ugroci Mihály, Putnik Pröka, Rapp Ferenc, Hileisz varoly Paripás, Kormos Edene, Legyenác Mósó, Löwy Adolfné, Legyenác Váza, Nagy József, Jung Konrad, Dr. Buday Pálné, Dr. König Sománé, Berkovits Rezsőné, Dr. Fallér Alajos Veprod, Horn Ferenc, Mrgyanov Jelta, Kiriovits Izidorné, Kanyó Györgyné, idős Katatics Ferencné, T. ebitser Károly, Lapis Mihály és János.

Pénzügyi adományok: Dr. Ormay Kálmáné 10-szorümegeáltis címen 15 K, Temetői gyűjtés halottak napján 87.50 K, Legyenác Mósó 25 K, Mrgyanov Jelta 26 K.

Bélapusztai adományok: 1. sz. szállás Szabó István, 2. Herbut György, 3. Gaity Jovan, 36. Dzsunya Mihály, 37. Ramacs János, 35. Dzsunya Miklós, 33. Szegedi János, 32. Kanyuch János, 31. Plancsak György, 30. Szucs György, 9. Budinszki János, 11. ifj. Csizsmár György, 12. Gerber Ferenc, 6. Nyárad Mihály, 5. Blantz Jakab, 5a. Papuga Gyura, 4. Blantz Mihály, 7. Dzsunya Mihály, 3. Dzsunya Miklós.

A háziynül gereznája egész jól felveszi a versenyt a többi prémekkel tartosság és hőszigetelő képesség dolgában. Éppen ezért minden nyulenyésző hozza meg azt az áldozatot, hogy azokat a nyulakat, melyeknek a téli szőrváltozása már megtörtént, levágja és a megszáritott gereznákat a Hadsegélyző hivatal rendelkezésére bocsássa. (IV. Váci-u. 238) hol azt a katonák részére feldolgoztatják. A postai szállítás díjtalan.

A Szerémségben levő katonák látogatása tilos. A pétervárad várparancsnokság rendelete folytán a Szerémségben elhelyezett katonai személyek meglátogatása — mégha ezen személyek hívására történne is — a legszigorúbban tilos. Senki se fájadjon tehát a Szerémségbe katonát látogatni, mert az aféle civil látogatások zavarják a katonai rendet.

Az Antwerpenben lefoglalt árúk kiszolgáltatása. A szegedi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt cégek figyelmét arra, hogy a külügyministerium értesítése szerint a német kormány hajlandó az Antwerpenben tárolt és a német hadvezetőség által egészében lefoglalt árúkból a magyar cégek által vásárolt és okmányokkal igazolhatólag tulajdonukat képező, vagy elfogadott rendelkezéseiknek fedezésére szolgáló és ott fekvő árúkat kiadja. A kamara felhívja a kamarai kerületben esetleg levő érdekelt cégeket arra, hogy táviratilag jelentsék a kereskedelemügyi ministerium iparfejlesztési szakosztályánál, ha ily árújuk van, közöljék, minő és mily mennyiségben és küldjék be ugyanoda összes igazoló okmányukat.

Vitézségi érem jutaléka. A hadügyministerium október 23-án kelt rendelete szerint az arany vitézségi érem után hónaponként 30 K, az I. oszt. vitézségi érem után 15 K, a II. oszt. vitézségi érem után 7.50 K jutalék jár. Azok részére, akik előzőleg is ilyen jutalékokat kaptak, az újonnan megállapított jutalékok hivatalból fogják folyósítani, kivéve a II. osztályú ezüst vitézségi éremmel kitüntetetteket, akiknek a jutalék elnyerése vegett folyamodniok kell a hadkiegészítő parancsnoksághoz és okmányokkal kell igazolniok, hogy ki vannak tüntetve.

Németország gazdasági ereje. Nincs egyetlen állam se, amelynek gazdasági ereje oly rohamosan fejlődött volna, mint épen Németországé. Igaz, hogy mezőgazdaságával párhuzamosan fejlődött ipara is, de hogy a jelenlegi háborút olyan sikeresen küzdje meg, annak legfontosabb oka mégis az, hogy mezőgazdasági fejlődése terén sokkalta gyorsabb a haladása, mint aminő gyorsan lakosságának száma szaporodik, amiből önként következik, hogy Németországban nincs ehez ember, hogy katonasága oly kitűnő, olyan erőteljes, aminő egyetlen más államé sem. Az utóbbi 25 év alatt Németország gabonatermelése 40 %-kal, burgonyatermelése 55% -kal, lakosságának száma pedig csak 30% -kal emelkedett. Termelő képességének ezen óriási emelkedését jórészt annak köszönheti, hogy utolsó kiscgazdája is meg van immár régen győződve arról, hogy csak dúsán trágyázott földek adhatnak nagy termést, s ezért nemcsak rengeteg állatállományának trágyáját használja, hanem kb. 10-szerre több műtrágyát is, mint amennyit mi használunk. Maguk a németek azt tartják, hogy mezőgazdaságuk óriási fejlődését felerészben a műtrágyáknak, egyharmad részben a kitűnően megválasztott és nemesített vetőmagvaknak és csak egyötödrészben köszönhetik a jobb talajművelésnek. Vajha a mi gazdaközönségünk is tudatára ébredne annak, hogy a műtrágyák bőszeges használata nélkül nagy terméseket elérni nem lehet.

Kiadó lakás.

Kulán, az Arpád-úton, a régi jegyzői lak szomszédságában, 973 sz. alatt, 3 szoba, konyha, élelőkamra, pince és fásfélszorból álló lakást 1915 február 1-ére kiadom.

Koller László

Minden testi fájdalmat megszüntet a

Mercur Sósorszesz

(törv. védőc)

nélkülöshetetlen hássiser.

Kapható 44 f, 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben az **Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula** épügy minden **gyógyszertárban, drogeriában és fűszerkereskedésben.**

Nagy választék

férfi, női és gyermek bőrcipőkben, férfi és női fehérneműekben, téli árúkbán

Mrgyanov Jelta divatáruházában a Menyasszonyhos, Kula

Férfi- női- és gyermek-czipők

Ifj. Kovács J.I. cégnél, Kulán

Eladó földbirtok.

208 kat. hold szántó egy tagban, legszebb sík fekvés, a legjobb fekete humus talaj, India közelében, igen kedvező feltételek mellett eladó.

265 dunum szántó a 1000 méter, egy tagban, igen szép fensík, Bosna-Brod és Derwent közt levő mút mentén, három forgalmas város közvetlen közelében, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas, rajta lévő házzal és 40 szarvasmarhával igen kedvezően azonnal eladó. — A vételhez csupán 25,000 K szükséges.

Hercog Fivérek bankháza
Szabadka (Kossuth-utca)
Fiók: ÓBECSE Plebánia-utca

Pongrácz A. Sándor

úrissabósága

KULA (Ferenc József-téri bérpalotában)

SUGAR JÁNOS

teherszállító vállalata

KULA (Kossuth Lajos-utca)

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet

KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Festék, fűszer és csemegeárúk

Acsanszki és Gruity kereskedőknél Kula Telefon 41

Üveg s porcellán árúk

Jurszik Jánosnál Kula

Tex János és fiai

épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc-utca 3631

Treuer Péter férfiszabó

Kula

a volt Bischof Ferenc-féle férfiszabó üzlethelyiségben